

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્પીકેશન નં. ૬૨૮૧/૨૦૧૯

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ઉમેશ એ. ત્રિવેદી સહી/-

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના
૫	શું સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવામાં આવે કે કેમ?	ના

=====

સતીશભાઈ ભીખાભાઈ ચૌધરી

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફથી શ્રી એમ.આર. પ્રજાપતિ (૧૫૩૨)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨, ૩ તરફથી

સરકારી વકીલ/પીપી(૯૯) ને આપેલી એડવાન્સ નકલ પર સામાવાળા(ઓ) નં. ૧
તરફથી શ્રી રાશેષ રિડાણી, એજીપી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ઉમેશ એ. ત્રિવેદી

તારીખ : ૧૭/૦૬/૨૦૧૯

મૌખિક ચુકાદો

[૧.૦.] પ્રોહિબિશન એક્ટ હેઠળના ગુના માટે વર્ષ ૨૦૧૫ થી અત્યાર સુધી
જેમના વિરુદ્ધ છ કેસો નોંધાયેલા છે તેવા અરજદારે, પોતાની પ્રતિબંધક
અટકાયતની આશંકાથી હાલની અપ્લિકેશન દાખલ કરી છે. અરજદાર દ્વારા

સતત કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓ પરથી સાબિત થાય છે કે તેઓ પ્રોહિબિશન વસ્તુઓનો વેપાર કરે છે. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી છે તે મુજબ, જાન્યુઆરી ૨૦૧૯ ના મહિનામાં નોંધાયેલા છેલ્લા ગુનામાં તેમની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને તારીખ ૦૨.૦૩.૨૦૧૯ ના હુકમ દ્વારા જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. જોકે આ પિટિશન તારીખ ૨૫.૦૩.૨૦૧૯ ના રોજ સમર્થિત કરવામાં આવી હોવા છતાં, તે ૨૯મી માર્ચ, ૨૦૧૯ ના રોજ પરિપત્રિત કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ, અરજદારના વિદ્વાન વકીલે સતત મુદત માટે વિનંતી કરી છે.

[૨.૦.] એ સ્પષ્ટ છે કે તે ગુનાઓ પૈકીના એક માટે, અરજદારે, પ્રાઈમા-ફેસી, પોતાની વિરુદ્ધ તે કેસ કરતાં અગાઉના બે કેસો દાખલ થયેલા હોવાનું કોર્ટ સમક્ષ જાહેર કર્યા વિના, સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૧૭૫૮૩/૨૦૧૭ દાખલ કરી હતી. સી.આર. નં. ૩૬૫/૨૦૧૭ અન્વયે માત્ર એકમાત્ર ગુનો હોવાનું કોર્ટ સમક્ષ દર્શાવવામાં આવેલી તે એફ.આઈ.આર. ના આધારે તે સંબંધિત સમયે અરજદારને અટકાયતમાં લેવા માટે તારીખ ૨૨.૦૧.૨૦૧૮ સુધી કોઈ દરખાસ્ત ન હોવાથી, સદર પિટિશનનો નિકાલ એવા નિર્દેશ સાથે કરવામાં આવ્યો હતો કે માત્ર તે એફ.આઈ.આર. ના આધારે અરજદારને અટકાયતમાં લેવા જોઈએ નહીં. વાસ્તવમાં, સદર પિટિશનના નિકાલ પછી પણ સતત ગુનાહિત પ્રવૃત્તિ ચાલુ રહી છે, જે અરજદાર વિરુદ્ધ નોંધાયેલા સમાન ગુના માટેના ત્યારબાદના અન્ય બે કેસો પરથી સ્પષ્ટ થાય છે.

[૩.૦.] અરજદારના વિદ્વાન વકીલ શ્રી એમ.આર. પ્રજાપતિએ એવી દલીલ કરી હતી કે અરજદાર કોઈપણ પ્રોહિબિશન વસ્તુના કબજામાં મળી આવ્યા નથી અને કેટલાક કેસોમાં તો તેઓ સ્થળ પર પણ મળી આવ્યા નથી. તે જ સમયે, તેમણે વધુમાં એવી દલીલ કરી છે કે કેટલાક કેસોમાં, તેમની પાસેથી કોઈ મુદ્દામાલ કબજે કરવામાં આવ્યો નથી. તેમણે વધુમાં એવી દલીલ કરી છે કે કેટલાક કેસોમાં તો તેમનું નામ પણ દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. તેમણે વધુમાં એવી દલીલ કરી છે કે ગુનો નોંધવાથી જાહેર વ્યવસ્થા જોખમાશે નહીં. તેમણે વધુમાં એવી દલીલ કરી છે કે છ કેસો પૈકી, ચાર કેસો જૂના (સ્ટેલ) કેસો છે. આવી દલીલોના આધારે, અરજદારના વિદ્વાન વકીલે આ કોર્ટને આ પિટિશન ગ્રાહ્ય રાખવા અને તેમને દાદ આપવા વિનંતી કરી હતી.

[૪.૦.] અરજદારના વિદ્વાન વકીલ શ્રી એમ.આર. પ્રજાપતિ દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે દીપક બજાજ વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય ના કેસમાં એ.આઈ.આર. ૨૦૦૯ એસસી ૬૨૮, માં અહેવાલ થયેલ ચુકાદાને ધ્યાને લેતાં, અમલવારી પૂર્વેના તબક્કે દાખલ કરવામાં આવેલી પિટિશન પણ ગ્રાહ્ય રાખી શકાય છે અને કોર્ટની સત્તા માત્ર એડિશનલ સેક્રેટરી ટુ ધ ગવર્નમેન્ટ ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય વિરુદ્ધ શ્રીમતી અલકા સુભાષ ગડિયા ના કેસમાં ૧૯૯૨ સપ્લી. (૧) એસ.સી.સી. ૪૯૬. માં અહેવાલ થયેલ આધારો પૂરતી જ મર્યાદિત નથી. ઉપરોક્ત અહેવાલ થયેલા નિર્ણયો પર રાખવામાં આવેલ આધાર યોગ્ય નથી. દરેક કેસમાં અમલવારી પૂર્વેના તબક્કે હસ્તક્ષેપ જરૂરી નથી.

[૫.૦.] પ્રતિબંધક અટકાયતનો હુકમ કરવા માટે, ડિટેઈનિંગ ઓથોરિટીએ એક વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચવાનું હોય છે જે અરજદાર સ્થળ પરથી પકડાયા હતા કે નહીં? એફ.આઈ.આર. માં તેમનું નામ હતું કે નહીં? તેમની પાસેથી કોઈ મુદ્દામાલ વસ્તુ કબજે કરવામાં આવી છે કે નહીં? તેના પર આધારિત નથી. ડિટેઈનિંગ ઓથોરિટી સમક્ષ સહ-આરોપીના નિવેદનના સ્વરૂપમાં તેમજ ખુદ આરોપીના નિવેદનના સ્વરૂપમાં સામગ્રી હોઈ શકે છે. ડિટેઈનિંગ ઓથોરિટીએ તેની સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચવું જરૂરી છે, શું તે સામગ્રી ટ્રાયલ વખતે અરજદારનો દોષ કે અન્ય બાબત સાબિત કરવા માટે પર્યાપ્ત થશે કે કેમ તે પ્રતિબંધક અટકાયતનો હુકમ કરવા માટે સુસંગત બાબત નથી.

[૬.૦.] માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે **શ્રીમતી અરૂણા કુમારી વિરુદ્ધ આંધ્રપ્રદેશ સરકાર અને અન્ય** ના કેસમાં, એ.આઈ.આર. ૧૯૮૮ એસસી ૨૨૭, માં અહેવાલ થયેલ ચુકાદામાં ઠરાવ્યા મુજબ, ડિટેઈનિંગ ઓથોરિટી સમક્ષના પુરાવાના સાબિતી મૂલ્યમાં કોર્ટ જઈ શકે નહીં, તેથી દરોડા સમયે અરજદારની હાજરી, તેમની પાસેથી કોઈપણ પ્રોહિબિશન મુદ્દામાલ વસ્તુઓની જપ્તી, એફ.આઈ.આર. માં નામ હોવું કે ન હોવું જેવી સામગ્રીના સાબિતી મૂલ્ય પર આધારિત દલીલો મહત્વહીન બની જાય છે.

[૭.૦.] ડિટેઈનિંગ ઓથોરિટી દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી હકૂમત માત્ર શંકા પર આધારિત છે. સત્તાધિકારીએ તેની સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે

વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચવાનું હોય છે અને અટકાયતીની પ્રવૃત્તિ તેને પ્રતિબંધક રીતે અટકાયતમાં લેવા માટે પૂરતી છે કે નહીં તે ધ્યાનમાં લેવાનું હોય છે?

[૮.૦.] ડિટેઇનિંગ ઓથોરિટી દ્વારા વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચવા માટે, કોઈ નિવેદન કે દસ્તાવેજની ગ્રાહ્યતાને કોઈ સુસંગતતા નથી. અટકાયતનો હુકમ કરતી વખતે, ડિટેઇનિંગ ઓથોરિટી કોઈ એવી ટ્રાયલ ચલાવતી નથી જ્યાં કેસ વ્યાજબી શંકાથી પર સાબિત કરવો પડે. જે વ્યક્તિ વિરુદ્ધ પ્રતિબંધક અટકાયતનો હુકમ કરવાનો હોય તેની પ્રવૃત્તિઓનું મૂલ્યાંકન તેની સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી સામગ્રી પરથી કરવાનું હોય છે. ટ્રાયલના અંતે તે દોષિત સાબિત થશે કે કેમ તે વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચવા માટેનો માપદંડ નથી. તેથી, એફ.આઈ.આર. માં આરોપીનું નામ છે કે નહીં, આરોપી કોઈપણ પ્રોહિબિશન સામગ્રી સાથે મળી આવે છે કે નહીં અને એકત્રિત કરવામાં આવેલી સામગ્રી ટ્રાયલ વખતે આરોપીને દોષિત કે અન્ય બાબત સાબિત કરવા માટે પર્યાપ્ત થશે કે નહીં તે સુસંગત બાબત નથી.

તેની સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી સુસંગત સામગ્રીના આધારે અરજદારની પ્રવૃત્તિઓ વિશે વ્યક્તિલક્ષી સંતોષ પર પહોંચવું તે જ માત્ર અને માત્ર સુસંગત બાબત છે.

[૯.૦.] હાલના કેસમાં, અરજદારને પ્રતિબંધક રીતે અટકાયતમાં લેવા માટે કોઈ દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે તેવું કોઈ કથન નથી. તે ઉપરાંત, આ અમલવારી પૂર્વેના તબક્કે તેમાં હસ્તક્ષેપ કરી શકાય તેવો અટકાયતનો હુકમ કરવામાં આવ્યો

હોય તે સંબંધમાં પણ કોઈ કથન નથી. વર્ષ ૨૦૧૫ થી શરૂ કરીને ૨૦૧૮ સુધી પ્રોહિબિશન કેસો નોંધાયા હોવાથી અરજદારની પ્રવૃત્તિઓ સ્વયં-સ્પષ્ટ છે. તેથી એવું માની શકાય કે તેઓ સતત ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ ચાલુ રાખે છે અને તેઓ આવી પ્રોહિબિશન વસ્તુઓનો વેપાર કરે છે. આથી ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની હકૂમતનો ઉપયોગ કરવો, તે પણ માત્ર અમલવારી પૂર્વેના તબક્કે જ નહીં પરંતુ સંભવતઃ દરખાસ્ત પૂર્વેના તબક્કે, અયોગ્ય અને બિનજરૂરી છે.

[૧૦.૦] વાસ્તવમાં, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ એ દર્શાવવા અસમર્થ છે કે પ્રતિબંધક અટકાયતનો કોઈ હુકમ કરવામાં આવ્યો છે કે નહીં? અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે તે મુજબ આજદિન સુધી પ્રતિબંધક અટકાયતનો કોઈ હુકમ કરવામાં આવ્યો ન હોવાથી, નોંધાયેલા છ કેસો પૈકી ચાર કેસો જૂના (સ્ટેલ) છે તેવી દલીલ ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી, તે પણ આ, અમલવારી પૂર્વેના પણ નહીં પરંતુ દરખાસ્ત પૂર્વેના તબક્કે.

[૧૧.૦.] માત્ર ગુનો નોંધવાથી જાહેર વ્યવસ્થા જોખમી નહીં તેવી દલીલો છે. જ્યારે માત્ર ગુનો નોંધવાના આધારે જો કોઈ અટકાયત હુકમ કરવામાં આવે અને તે કોર્ટ દ્વારા વિચારણા હેઠળ હોય ત્યારે સદર દલીલો ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે. અહીં એવો કેસ નથી કે જ્યાં આવી દલીલ ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી હોય. જો પ્રતિબંધક અટકાયતનો હુકમ થવાની કોઈ વાસ્તવિક આશંકા હોત, તો અરજદારે માર્ચ ૨૦૧૮ ના મહિનામાં પિટિશન દાખલ કર્યા પછી તેની સુનાવણી આગળ

વધારી હોત, લગભગ ત્રણ મહિના સુધી તે અત્યાર સુધી આગળ વધી નથી તેથી,
આશંકા પણ વાસ્તવિક નથી.

[૧૨.૦.] આથી, આ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે છે.

(ઉમેશ એ. ત્રિવેદી, ન્યાયમૂર્તિ)

લાલજી દેસાઈ

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.